

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน) ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... (ชื่อร่างเดิม “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....”) เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ ครั้งที่ ๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๒.๒ ครั้งที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมรู้ ร่วมส่งเสริม “ร่างกฎหมายเพื่อแรงงานนอกระบบ” จัดโดย คณะกรรมการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับกระทรวงแรงงาน ระยะเวลา ๑ วัน ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน หลักสี่ กรุงเทพฯ

๓. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) เป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓๓๐ คน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป รวมถึงหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ที่ให้ความสนใจร่างพระราชบัญญัติฯ

๓.๒ การรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ร่วมรู้ ร่วมส่งเสริม “ร่างกฎหมายเพื่อแรงงานนอกระบบ” จัดโดย คณะกรรมการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับกระทรวงแรงงาน ระยะเวลา ๑ วัน ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน หลักสี่ กรุงเทพฯ เพื่อสร้างการรับรู้และรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการสัมมนาประมาณ ๓๐๐ คน ประกอบด้วย คณะกรรมการการแรงงานและคณะอนุกรรมการ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงาน วิทยากร ข้าราชการเจ้าหน้าที่จากภาครัฐและผู้สังเกตการณ์ แรงงานนอกระบบ (หาบเร่แผงลอย มอเตอร์ไซด์รับจ้าง Taxi ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ตัวแทนผู้ประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ เครือข่ายภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ที่เกี่ยวข้องด้านแรงงานนอกระบบ

๔. ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....

๔.๒ ระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๔.๓ นิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... เช่น

-แรงงานนอกระบบ หมายความว่า คนทำงานที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งไม่ได้เป็นลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือไม่ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม รวมถึงผู้ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แต่มิให้หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและของรัฐวิสาหกิจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย

-กลุ่มแรงงานนอกระบบ หมายความว่า แรงงานนอกระบบที่รวมกลุ่มกันตามลักษณะอาชีพและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๔ หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - มาตรา ๗) เช่น

-การให้แรงงานนอกระบบมีสิทธิเข้าถึงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ สภาพ อายุ ฯลฯ การรวมกลุ่ม รวมตัวจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ในการสร้างอำนาจต่อรองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจ้างงาน

๔.๕ หมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๘ - มาตรา ๑๘)

เช่น

-แรงงานนอกระบบมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนที่สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และที่สำนักงานแรงงานจังหวัดทุกแห่ง โดยแรงงานนอกระบบตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป สามารถขึ้นทะเบียนรวมกลุ่มแรงงานนอกระบบตามลักษณะอาชีพได้ และกลุ่มแรงงานนอกระบบตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปมีสิทธิรวมตัวจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ มีสิทธิในการเสนอชื่อผู้แทนเป็นคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ

-ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดสภาพการทำงานและความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ซึ่งแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพของแรงงานนอกระบบ

-ให้อธิบดีกรมการจัดหางานมีอำนาจออกประกาศกำหนดการส่งเสริมการมีงานทำของแรงงานนอกระบบ, ให้อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพัฒนาฝีมือแรงงานของแรงงานนอกระบบ

-ให้เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และสนับสนุนการดำเนินการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ

๔.๖ หมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (มาตรา ๑๙ - มาตรา ๓๐) เช่น

-ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (คนช.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน (องค์ประกอบ ๓๗ คน) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี

-ให้มีคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน (องค์ประกอบ ๑๘ คน) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี

-ให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัดขึ้น
ในสำนักงานแรงงานจังหวัดทุกจังหวัด และให้จัดสรรบุคลากรทำหน้าที่เป็นพนักงานส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

-ให้อาสาสมัครแรงงานทำหน้าที่ผู้ช่วยพนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอก
ระบบ

๔.๗ หมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๓๑ -
มาตรา ๔๒) เช่น

-ให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ในสำนักงาน
ปลัดกระทรวงแรงงาน

-เมื่อมีความพร้อมอาจประกาศกำหนดให้แรงงานนอกระบบจ่ายเงินค่าสมาชิก
เข้ากองทุนเป็นรายปี ทั้งนี้ จะสามารถจัดเก็บได้ปีละไม่เกิน ๓๖๐ บาท (ประมาณวันละ ๑ บาท)

-ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
มีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานกรรมการกำกับดูแลการบริหารจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

๔.๘ หมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง (มาตรา ๔๓ - มาตรา ๔๖)
เช่น

-ให้แรงงานนอกระบบยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ เมื่อผู้ว่าจ้างหรือ
ผู้จ้างทำงานไม่จ่ายเงิน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้แก่แรงงานนอกระบบ

-ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบสอบสวนข้อเท็จจริงและมีคำสั่งภายใน ๖๐ วัน
นับแต่วันที่รับคำร้อง

-เมื่อผู้ยื่นคำร้องหรือผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงานไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานตรวจ
แรงงานนอกระบบ ให้นำคดีไปสู่ศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง

๔.๙ หมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๗ - มาตรา ๕๐) เช่น

-ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำงานของแรงงานนอก
ระบบ หรือสำนักงานของผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน หรือผู้ส่งมอบงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับ
แรงงานนอกระบบในเวลาทำงาน เพื่อตรวจสภาพการทำงานของแรงงานนอกระบบ

-ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบมีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน
หรือผู้ส่งมอบงาน หรือเจ้าของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง
มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

-ให้พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบแสดงบัตรประจำตัวต่อแรงงานนอกระบบ
ผู้ว่าจ้าง ผู้จ้างทำงาน ผู้ส่งมอบงาน เจ้าของสถานประกอบกิจการ

-ในการตรวจสถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบสำนักงานของผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้าง
ทำงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ อาจจัดให้แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือ
ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวเพื่อให้ความเห็น หรือช่วยเหลือแก่พนักงานตรวจแรงงาน

๔.๑๐ หมวด ๗ การส่งหนังสือ (มาตรา ๕๑) เช่น

-ในการส่งคำสั่งหรือหนังสือของปลัดกระทรวงแรงงานหรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ จะนำไปส่งเองหรือให้เจ้าหน้าที่นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงานของแรงงานนอกระบบ หรือสำนักงานของผู้ว่าจ้างหรือผู้จ้างทำงาน หรือสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบในเวลาทำการ

๔.๑๑ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๕) เช่นประเด็นดังนี้

-ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวก ไม่ตอบหนังสือสอบถาม ไม่ชี้แจงข้อเท็จจริง ไม่ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติในส่วนเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ สภาพการทำงานและความปลอดภัยในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔.๑๒ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

๕.๑ ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ มีความเห็นและข้อสังเกตในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความคิดเห็นต่อชื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....” ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๖ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้แก่ชื่อร่าง เช่น ควรมีคำว่า “สวัสดิการ” หรือ “คุ้มครองสิทธิ” ในชื่อร่าง

ประเด็นที่ ๒ ความคิดเห็นต่อระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๕ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว ให้เร่งรัดการออกกฎหมายลูกบทเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์

ประเด็นที่ ๓ ความคิดเห็นต่อนิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๓ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น นิยามคำว่า “แรงงานนอกระบบ” ควรกำหนดอายุแรงงานนอกระบบว่าต้องมีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ส่วนนิยามคำว่า “กลุ่มแรงงานนอกระบบ” จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดให้กลุ่มแรงงานนอกระบบต้องขึ้นทะเบียนหรือไม่ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๔ ความคิดเห็นต่อ หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - มาตรา ๗) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๑ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๕ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรกำหนดให้แรงงานนอกระบบที่มีสิทธิการเข้าถึงการ

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือต้องเป็นคนไทย สัญชาติไทย เท่านั้น เพื่อคนไทยจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั่วถึง ได้รับการส่งเสริมได้ถูกต้องตามกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

ประเด็นที่ ๕ ความคิดเห็นต่อหมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๘ - มาตรา ๑๘) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๙๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๔ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรจะกำหนดให้แรงงานนอกระบบตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป จึงจะมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนรวมกลุ่ม เสนอให้มีระบบขึ้นทะเบียนออนไลน์ รวมถึงการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นรับขึ้นทะเบียนได้ด้วย เป็นต้น

ประเด็นที่ ๖ ความคิดเห็นต่อหมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (มาตรา ๑๙ - มาตรา ๓๐) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๔ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ประธาน คนช. ควรเป็น รว.แรงงาน กรรมการควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี หรือ ๔ ปี และควรกำหนดให้เพิ่มผู้ช่วยเลขานุการตามร่างมาตรา ๒๔ เป็นจำนวนสองคน เป็นต้น

ประเด็นที่ ๗ ความคิดเห็นต่อหมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๓๑ - มาตรา ๔๒) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๔ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๖ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรให้มีเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นต้น

ประเด็นที่ ๘ ความคิดเห็นต่อหมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง (มาตรา ๔๓ - มาตรา ๔๖) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๒ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๖ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น เสนอให้มีการส่งคำร้องผ่านช่องทางออนไลน์ การเสนอให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ดูแลคำร้อง เป็นต้น

ประเด็นที่ ๙ ความคิดเห็นต่อหมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๗ - มาตรา ๕๐) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๒ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๒ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๗ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ร่างมาตรา ๕๐ กำหนดไม่ครอบคลุมผู้ส่งมอบงาน และเสนอให้เพิ่มเติมให้มีแพทย์ อาชีวเวชศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ

ประเด็นที่ ๑๐ ความคิดเห็นต่อหมวด ๗ การส่งหนังสือ (มาตรา ๕๑) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๙๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๘ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ร่างมาตรา ๕๑ กำหนดไม่ครอบคลุมถึงผู้ส่งมอบงาน

ประเด็นที่ ๑๑ ความคิดเห็นต่อหมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๒ - มาตรา ๕๕) ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ และผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๘ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรกำหนดจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ควรปรับเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษปรับทางพินัย ควรเพิ่มบทลงโทษจำคุก ๕ ปี ปรับ ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๑๒ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ไม่มีความเห็นในประเด็นนี้

๕.๒ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีความเห็นและข้อสังเกตในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความคิดเห็นต่อชื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... เห็นว่าควรเปลี่ยนชื่อ “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....” เป็น “พระราชบัญญัติส่งเสริม ค้ำครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ”

ประเด็นที่ ๒ ความคิดเห็นต่อระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่มีความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๓ ความคิดเห็นต่อนิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... เห็นว่า ๑) ควรรวมคำนิยาม “กลุ่มแรงงานนอกระบบ” และ “องค์กรแรงงานนอกระบบ” เข้าด้วยกัน ๒) เพิ่มคำนิยาม “เครือข่ายแรงงานนอกระบบ” เป็น “กลุ่มและองค์กรแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า แรงงานนอกระบบที่รวมตัวกันและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ๓) “เครือข่ายแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า กลุ่มหรือองค์กรของแรงงานนอกระบบตั้งแต่ ๓ กลุ่มหรือองค์กรขึ้นไปที่รวมตัวกันจัดตั้งเครือข่ายและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และ ๔) ควรเขียนนิยามพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบให้ชัดเจนและครอบคลุม เป็นใคร ทำหน้าที่อย่างไร

ประเด็นที่ ๔ ความคิดเห็นต่อหมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - มาตรา ๗) ไม่มีความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๕ ความคิดเห็นต่อหมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๘ - มาตรา ๑๘) มีความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

-ร่างมาตรา ๘ เกี่ยวกับการออกประกาศด้านการส่งเสริมการมีงานทำหรือการพัฒนาฝีมือแรงงาน เห็นว่า ๑) ควรมีความหลากหลายในอาชีพ ๒) ควรมีพื้นที่หรือช่องทางในการค้าขายหรือการตลาด เช่น การแสดงพื้นที่ในการประกอบอาชีพอิสระ ๓) ควรมีการประกันรายได้ให้เท่าเทียมกันและอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพและรับรองมาตรฐานอาชีพ เช่น การสร้างงาน platform ออนไลน์ โดยหน่วยงานของรัฐ ๔) การประกันรายได้ (เพิ่มสิทธิประโยชน์) เช่น บุรณาการในการเพิ่มช่องทางมากขึ้น มีอาชีพสำรองหรือเสริมทักษะด้านการขาย ๕) กลุ่มรับงานไปทำที่บ้าน ควรมีการส่งเสริมให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ และมีช่องทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงได้ ๖) การพัฒนาต่อยอดแก่ทักษะที่จำเป็น เช่น สำรวจความต้องการแต่ละพื้นที่ การพัฒนาทักษะเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการขาย ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยี และ ๗) ควรมีสภาผู้ประกอบอาชีพอิสระ สภาผู้ประกอบการรายย่อยให้อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงแรงงาน

-ร่างมาตรา ๙ เห็นว่า ควรเขียนคำนิยามของ “สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานนอกระบบให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร ครอบคลุมอะไรบ้าง เช่น เพื่อให้ครอบคลุมด้านสังคม ด้านสุขภาพ การคุ้มครองด้านอุบัติเหตุ (การประกันอุบัติเหตุ)

-ร่างมาตรา ๑๐ เห็นว่า ๑) ให้กระทรวงแรงงาน กำหนดหลักการเกี่ยวกับสิทธิที่แรงงานนอกระบบจะได้รับ ทั้งแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน และไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย

ให้ชัดเจน ๒) เสนอให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบผ่านระบบออนไลน์ได้ เพื่ออำนวยความสะดวกกรณีแรงงานนอกระบบเปลี่ยนอาชีพ

-ร่างมาตรา ๑๑ เห็นว่า การขึ้นทะเบียนควรขยายหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยส่วนภูมิภาค เสนอมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เสนอมอบอำนาจให้กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต) รับผิดชอบดำเนินการรับขึ้นทะเบียนการรวมตัวของแรงงานนอกระบบระดับกลุ่ม และระดับองค์กร

-ร่างมาตรา ๑๒ เห็นว่า พิจารณารับรององค์กร สมาคม หรือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน ตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่มีอยู่แล้ว โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนใหม่ และให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายฉบับนี้เช่นเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นภาระในการดำเนินงาน

-ร่างมาตรา ๑๓ เห็นว่า ๑) พิจารณาให้มีการจัดตั้งสภาแรงงานนอกระบบทุกเขต และให้มีสิทธิจัดประชุมสมัชชาแรงงานนอกระบบ ปีละ ๑ ครั้ง เพื่อเสนอแนะความคิดเห็นต่อแนวทาง มาตรการ และนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และ ๒) สนับสนุนให้สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานนอกระบบ ที่มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับสหภาพแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

-ร่างมาตรา ๑๘ เห็นว่า ระบุให้สำนักงานประกันสังคม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และสนับสนุนการดำเนินการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ โดยนำความเห็นของ คนช. ไปพิจารณา เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของสำนักงานประกันสังคม

ประเด็นที่ ๖ ความคิดเห็นต่อหมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (มาตรา ๑๙ – มาตรา ๓๐) มีความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

-ร่างมาตรา ๑๙ เห็นว่า ๑) ควรเพิ่มผู้แทนจากสภาเกษตรกรแห่งชาติร่วมเป็นคณะกรรมการใน (๗) ๒) คณะกรรมการใน (๖) “กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบ จำนวนสามคน” เป็น “กรรมการผู้แทนแรงงานนอกระบบซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน” ๓) ควรเพิ่มกรรมการใน (๖) จากผู้แทนแรงงานนอกระบบมากกว่า ๓ คน ซึ่งเป็นกรรมการที่มาจากกลุ่มอาชีพของแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพต่างๆ ๔) กรรมการใน (๗) ควรเปลี่ยนจาก “กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน” เป็น “กรรมการผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของกลุ่มแรงงานนอกระบบและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้เคยมีการนำหลักการนี้มาใช้ก่อนแล้ว ใน พ.ร.บ.คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ ๕) เสนอให้กำหนดสัดส่วนจำนวนกรรมการ ในคณะกรรมการ คนช. ของหน่วยงานภาครัฐ และแรงงานนอกระบบ ในมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ๖) คณะกรรมการ คนช. ฝ่ายนายจ้าง ควรระบุเป็น กลุ่มผู้จ้างทำงาน หรือผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ และ ๗) การแต่งตั้งหรือเลือกคณะกรรมการ คนช. ตาม (๕) (๖) และ (๗) ให้ระบุสัดส่วน เพศหญิงชาย และเพศสภาพให้ชัดเจน ไม่ควรใช้คำว่า “ค่านึงถึง” ซึ่งจะนำไปสู่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

-ร่างมาตรา ๒๓ เห็นว่า ให้คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการใช้สิทธิของแรงงานนอกระบบ และให้มีกลไกเพื่อขจัดปัญหาหรือข้อขัดข้องในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ทรัพยากร และบริหารต่างๆ ตามกฎหมายนี้ แต่โดยให้คำนึงถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพที่อาจเกิดขึ้น

-ร่างมาตรา ๒๔ เห็นว่า คณะกรรมการในมาตรา ๒๔ (๔) จาก “อนุกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทนกลุ่มแรงงานนอกระบบหรือผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบจำนวนสี่คน” เป็น “กรรมการผู้แทนแรงงานนอกระบบซึ่งเลือกกันเองจำนวนสี่คน” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของกลุ่มแรงงานนอกระบบและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้เคยมีการนำหลักการนี้มาใช้ก่อนแล้วในพ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๓

-ร่างมาตรา ๒๘ เห็นว่า ให้สำนักงานแรงงานจังหวัด เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในพื้นที่ เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด มีลักษณะชั่วคราวและไม่ยั่งยืน

ประเด็นที่ ๗ ความคิดเห็นต่อหมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๓๑ – มาตรา ๔๒) มีความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

-ร่างมาตรา ๓๑ เห็นว่า ๑) ควรมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ชัดเจน และ ๒) ควรมีการทบทวน ที่มา วัตถุประสงค์ การใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

-ร่างมาตรา ๓๒ เห็นว่า ๑) ควรเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ๒) ไม่เห็นด้วยกับการเก็บเงินค่าสมาชิก เพราะแรงงานนอกระบบมีรายได้ไม่แน่นอน ๓) ควรมีการจัดเก็บเงินสมาชิกหลังจากที่รัฐบาลอุดหนุนกองส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบก่อน (ในระยะตั้งต้น) ๔) ให้หักเงินประกันสังคมมาตรา ๔๐ มาเป็นเงินค่าสมาชิกของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ๕) ควรขอเงินทุนประเดิมจากรัฐบาล จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นทุนตั้งต้นสำหรับแรงงานนอกระบบ ๒๐ กว่าล้านคน ๖) มีหลายกองทุนที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เช่น เงินไขในการเข้าถึงกองทุนยู่งยาก ดังนั้น กระทรวงแรงงานควรไปสำรวจกองทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อที่จะยุบกองทุนเหล่านั้นให้มาอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. นี้ และ ๗) ควรนำกองทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบมารวมอยู่ใน พ.ร.บ.

-ร่างมาตรา ๓๓ มีผู้แสดงความเห็นว่าไม่เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของกองทุนตาม (๖)

-ร่างมาตรา ๓๕ เห็นว่า ๑) ควรมีกลุ่มเปราะบางเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และ ๒) คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ “ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานนอกระบบเป็นกรรมการ”

ประเด็นที่ ๘ ความคิดเห็นต่อหมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๖) เห็นว่า การนำคดีไปสู่ศาลควรกำหนดให้ชัดเจนระหว่างศาลยุติธรรม หรือศาลแรงงาน

ประเด็นที่ ๙ ความคิดเห็นต่อหมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๗ – มาตรา ๕๐) ไม่มีความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๑๐ ความคิดเห็นต่อหมวด ๗ การส่งหนังสือ (มาตรา ๕๑) ไม่มีความเห็น
ในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๑๑ ความคิดเห็นต่อหมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๕)
ไม่มีความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๑๒ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ เห็นว่า ๑) ให้มีกลไกเพื่อขจัดปัญหาหรือ
ข้อขัดข้องในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ทรัพยากร และบริการต่างๆ ตามกฎหมายนี้ ๒) ให้กรุงเทพมหานคร
พิจารณาคืนพื้นที่ค้าขายให้กับกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่ถูกยกเลิกพื้นที่ค้าขาย ๕๐๐ จุด ๓) เสนอให้กรมการจัดหางาน
เร่งแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวแย่งอาชีพคนไทย ๔) เสนอให้กระทรวงแรงงานพิจารณาให้หาบเร่แผงลอย
เป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ๕) เสนอให้กระทรวงแรงงาน ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อแก้ปัญหาการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบให้ครอบคลุมทุกมิติ และ ๖) เสนอให้กระทรวงแรงงาน
เร่งรัดค่าตอบแทนของอาสาสมัครแรงงาน กรุงเทพมหานคร

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

กระทรวงแรงงานได้นำความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความคิดเห็นต่อชื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน
นอกระบบ พ.ศ. ....” พิจารณาแล้ว ได้ปรับปรุงชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....”

ประเด็นที่ ๒ ความคิดเห็นต่อระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา พิจารณาแล้ว เห็นว่า ระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัติ
นี้จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีความเหมาะสมแล้ว
และรับประเด็นเกี่ยวกับการเร่งรัดออกกฎหมายลำดับรองไว้พิจารณา

ประเด็นที่ ๓ ความคิดเห็นต่อนิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
แรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... พิจารณาแล้ว เห็นว่า นิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
แรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... มีความเหมาะสม แล้ว ทั้งนี้ นิยามคำว่า “แรงงานนอกระบบ” อ้างอิงจากแผน
บริหารจัดการแรงงานนอกระบบที่กระทรวงแรงงานกำหนดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผ่านความ
เห็นชอบของ คนช. แล้ว ส่วนการกำหนดอายุเป็น ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศ และได้เพิ่มเติมถ้อยคำในบทนิยามดังกล่าวเล็กน้อยเพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
ส่วนกลุ่มแรงงานนอกระบบจำเป็นต้องขึ้นทะเบียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม

ประเด็นที่ ๔ ความคิดเห็นต่อ หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - มาตรา ๗) พิจารณาแล้ว เห็นว่า
มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ คนต่างด้าวจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานได้ต้องเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตและ
มีนายจ้างกรณีดังกล่าวจึงไม่ใช่แรงงานนอกระบบ จึงไม่จำเป็นต้องเขียนกำหนดเรื่องสัญชาติไว้ในร่างมาตราดังกล่าว

ประเด็นที่ ๕ ความคิดเห็นต่อหมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน
นอกระบบ (มาตรา ๘ - มาตรา ๑๘) พิจารณาแล้ว เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ การกำหนดให้แรงงาน

นอกระบบตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนรวมกลุ่ม เพื่อให้มีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มได้ง่าย ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของร่างพ.ร.บ.ที่ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรม ส่วนประเด็นการออกประกาศด้านการส่งเสริมการจ้างงานทำหรือการพัฒนาฝีมือแรงงานตามร่างมาตรา ๘ การเสนอให้เพิ่มคำนิยามของ “สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานนอกระบบ” ตามร่างมาตรา ๙ การขึ้นทะเบียนและช่องทางการขึ้นทะเบียน ตามร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑ การพิจารณารับรององค์กรกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นที่มีอยู่แล้ว ตามมาตรา ๑๒ กระทรวงแรงงาน จะได้นำประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาในการออกกฎหมายลำดับรองตามร่างมาตราดังกล่าวต่อไป

สำหรับประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับที่มีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งสภาและสหภาพแรงงานนอกระบบตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ นั้น เนื่องจากในร่างมาตรานี้เป็นการกำหนดสิทธิองค์กรแรงงานนอกระบบว่าจะมีสิทธิตามร่างกฎหมายนี้อย่างไรบ้าง ทั้งนี้ การที่จะกำหนดให้รองรับมีสภาหรือสหภาพแรงงานนอกระบบอาจต้องไปพิจารณาทบทวนการแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ต่อไป และประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับอำนาจเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมในการออกประกาศเกี่ยวกับการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ นั้น ได้แก้ไขร่างฯ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกันสังคมในการออกประกาศ

ประเด็นที่ ๖ ความคิดเห็นต่อหมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (มาตรา ๑๙ - มาตรา ๓๐) พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เนื่องจากต้องรายงานผลการดำเนินงานโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี ส่วนการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเป็นคราวละ ๓ ปี เห็นว่าเหมาะสมแล้วเนื่องจากต้องมีการดำเนินการและแผน ตามมติของ คนช. ซึ่งต้องมีความต่อเนื่องประกอบกับสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีช่วงระยะเวลาละ ๕ ปี และเป็นวาระที่เหมาะสม ไม่ยาวนานหรือสั้นเกินไป และได้ปรับแก้ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสาม ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคนและขอชี้แจงเหตุผลรายประเด็นย่อย ดังนี้

(๑) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๙ เกี่ยวกับองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ที่เสนอในการสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ให้เพิ่มผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็นกรรมการด้วยนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ในระดับจังหวัดได้กำหนดให้มีผู้แทนจากสภาเกษตรกรจังหวัดเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการแล้ว ส่วนประเด็นที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบจำนวน ๓ คน พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว จะได้นำประเด็นข้อสังเกตไปพิจารณากำหนดในระเบียบว่าด้วยการได้มาซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่จะออกตามร่างมาตรานี้ต่อไป ส่วนประเด็นที่ขอให้กำหนดให้ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการโดยวิธีเลือกกันเอง ได้แก้ไขเพิ่มเติม เป็น ผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ส่วนประเด็นที่เสนอกำหนดสัดส่วนกรรมการในคนช. ระหว่างภาครัฐและแรงงานนอกระบบให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกันนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองแรงงานนอกระบบให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีกรรมการจากหน่วยงานภาครัฐให้ครอบคลุม

ทุกภาคส่วน ทั้งนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าองค์ประกอบคณะกรรมการฯ มีความเหมาะสมแล้ว และประเด็นการเสนอให้ระบุด่วนช่วยในองค์ประกอบคณะกรรมการฯ กระทรวงแรงงานจะได้นำไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองต่อไป

(๒) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๓ เกี่ยวกับการอำนาจหน้าที่คณะกรรมการฯ ที่เสนอในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ พิจารณาแล้ว โดยได้เพิ่มเติมอำนาจคณะกรรมการฯ ให้มีอำนาจกำหนดมาตรฐานด้านสภาพการทำงาน การประกอบอาชีพ และมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามลักษณะงาน ประเภท กลุ่มอาชีพ หรือสภาพการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบแต่ละอาชีพ และมีอำนาจในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๔ (๔) เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอนุกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง นั้น พิจารณาแล้ว ได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตราดังกล่าว โดยกำหนดให้การแต่งตั้งอนุกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งกระทรวงแรงงานจะได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาในการออกกฎหมายลำดับรองตามร่างมาตราดังกล่าวต่อไป

(๔) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๘ กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว โดยได้แก้ไขกำหนดให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเป็นศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่ ๗ ความคิดเห็นต่อหมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๓๑ - มาตรา ๔๒) พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้นจึงได้ปรับแก้ร่างมาตรา ๓๒ โดยเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของกองทุนให้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น สถานการณ์การระบาดของโรค covid-๑๙ และขอชี้แจงเหตุผลรายประเด็นย่อย ดังนี้

(๑) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๒ ที่เสนอในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับการเก็บเงินค่าสมาชิกในร่างมาตรา ๓๓ วรรคท้ายกำหนดว่าในการที่แรงงานนอกระบบจะได้รับสิทธิประโยชน์ตาม (๗) และ (๘) อาจกำหนดให้แรงงานนอกระบบจ่ายเงินค่าสมาชิก แต่ต้องมีการออกเป็นกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกิน ๓๖๐ บาทต่อปี ซึ่งกระทรวงแรงงานจะได้รับประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการออกกฎกระทรวงดังกล่าวต่อไป ส่วนประเด็นการขอเงินทุนเพิ่มเติมจากรัฐบาล กระทรวงแรงงานจะได้นำไปพิจารณาในการขอรับการจัดสรรเงินทุนเพิ่มเติมจากรัฐบาลต่อไป ส่วนประเด็นการเสนอให้ระบุด่วนช่วยที่มีอยู่มาไว้ในร่าง พ.ร.บ. นี้ กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว โดยได้กำหนดให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ที่ประกอบเป็นกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้านไปเป็นของกองทุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๓ ที่เสนอในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุน นั้น ที่เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์

ตาม (๖) ที่กำหนด “ให้สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบเป็นรายปี” นั้น ได้ปรับแก้ไขเป็น “ให้สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเป็นรายปี”

(๓) ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๕ ที่เสนอในการสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับองค์ประกอบคณะกรรมการบริหารกองทุนที่ควรกำหนดให้กลุ่มเปราะบางและผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานนอกระบบเป็นกรรมการ นั้น กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์ประกอบคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว

ประเด็นที่ ๘ ความคิดเห็นต่อหมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๖) พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ จะได้รับข้อสังเกตไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองและแนวปฏิบัติต่อไป ส่วนประเด็นอำนาจศาล พิจารณาแล้ว ได้กำหนดเพิ่มเติมเป็นศาลแรงงาน เนื่องจากเทียบเคียงกับกฎหมายต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงานแล้ว ต่างกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน และได้เพิ่มเติมแก้ไขร่างฯ ในประเด็นดังกล่าว โดยเทียบเคียงกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน

ประเด็นที่ ๙ ความคิดเห็นต่อหมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๗ – มาตรา ๕๐) พิจารณาแล้ว เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่ ๑๐ ความคิดเห็นต่อหมวด ๗ การส่งหนังสือ (มาตรา ๕๑) พิจารณาแล้ว เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่ ๑๑ ความคิดเห็นต่อหมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๕) พิจารณาแล้ว ได้แก้ไขบทกำหนดโทษในร่างมาตรา ๕๒ ให้เหลือเพียงโทษปรับ เพื่อให้สอดคล้องกับคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง กำหนดโทษทางอาญาในกฎหมาย ที่ให้กำหนดโทษอาญาเฉพาะการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรง โดยเทียบเคียงอัตราโทษตามมาตรา ๑๔๖ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นที่ ๑๒ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ พิจารณาแล้ว ประเด็นข้อเสนอแนะ ๑ ในร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คนช. เพิ่มเติม เพื่อบริการเรื่องดังกล่าวแล้ว ในส่วนประเด็นข้อเสนอแนะ ๒-๖ กระทรวงแรงงาน จะได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ในการนี้ กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมายให้เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วยแล้ว ดังนี้

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
๑. ความคิดเห็นต่อชื่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....”	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๖ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้แก้ไขชื่อร่าง เช่น ควรมีคำว่า “สวัสดิการ” “คุ้มครองสิทธิ” ในชื่อร่าง	ควรเปลี่ยนชื่อ “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....” เป็น “พระราชบัญญัติส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ”	-พิจารณาแล้ว ได้ปรับปรุงชื่อร่างพระราชบัญญัติ เป็น “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ....”
๒. ความคิดเห็นต่อระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๕ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว ให้เร่งรัดการออกกฎหมายลูกบทเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์	-	-พิจารณาแล้ว เห็นว่า ระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีความเหมาะสมแล้ว และรับประเด็นเกี่ยวกับการเร่งรัดออกกฎหมายลำดับรองไว้พิจารณา
๓. ความคิดเห็นต่อนิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ.	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๓ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น นิยามคำว่า “แรงงานนอกระบบ” ควรกำหนดอายุแรงงานนอกระบบ เป็น ๑๘ ปีขึ้นไป ส่วนนิยาม “กลุ่มแรงงานนอกระบบ” จำเป็นในการกำหนดให้กลุ่มแรงงานนอกระบบต้องขึ้นทะเบียนหรือไม่ เป็นต้น	๑. ควรรวมคำนิยาม “กลุ่มแรงงานนอกระบบ” และ “องค์กรแรงงานนอกระบบ” เข้าด้วยกัน ๒. เพิ่มคำนิยาม “เครือข่ายแรงงานนอกระบบ” เป็น “กลุ่มและองค์กรแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า แรงงานนอกระบบที่รวมตัวกันและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ๓. “เครือข่ายแรงงานนอกระบบ” หมายความว่า กลุ่มหรือองค์กรของแรงงานนอกระบบตั้งแต่ ๓ กลุ่ม หรือองค์กรขึ้นไปที่รวมตัวกันจัดตั้งเครือข่ายและได้ขึ้นทะเบียนตาม	-พิจารณาแล้ว เห็นว่า นิยามในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... มีความเหมาะสม แล้ว ทั้งนี้ นิยามคำว่า “แรงงานนอกระบบ” อ้างอิงจากแผนบริหารจัดการแรงงานนอกระบบที่กระทรวงแรงงาน กำหนดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผ่านความเห็นชอบของ คนช. แล้ว ส่วนการกำหนดอายุ เป็น ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ และ

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		พระราชบัญญัติฉบับนี้ ๔. ควรเขียนนิยามพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบให้ชัดเจนและครอบคลุม เป็นใคร ทำหน้าที่อย่างไร	ได้เพิ่มเติมถ้อยคำในบทนิยามดังกล่าวเล็กน้อย เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนกลุ่มแรงงานนอกระบบจำเป็นต้องขึ้นทะเบียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม
๔. ความคิดเห็นต่อ หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - มาตรา ๗)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๑ ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๕ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรให้แรงงานนอกระบบที่มีสิทธิการเข้าถึงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ต้องเป็นคนไทย สัญชาติไทย เท่านั้น เพื่อคนไทยจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั่วถึง ได้รับการส่งเสริมได้ถูกต้องตามกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น	-	-พิจารณาแล้ว เห็นว่า หมวด ๑ บททั่วไป มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ คนต่างด้าวจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานได้ต้องเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาต และมีนายจ้างกรณีดังกล่าวจึงไม่ใช่แรงงานนอกระบบ จึงไม่จำเป็นต้องเขียนกำหนดเรื่องสัญชาติไว้ในร่างมาตราดังกล่าว
๕. ความคิดเห็นต่อหมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๘ - มาตรา ๑๘)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๙๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๖ คน ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรจะกำหนดให้แรงงานนอกระบบตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนรวมกลุ่ม เสนอให้มีระบบขึ้นทะเบียนออนไลน์ รวมถึงการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นรับขึ้นทะเบียนได้ด้วย เป็นต้น	-ร่างมาตรา ๘ เกี่ยวกับการออกประกาศด้านการส่งเสริมการมีงานทำหรือการพัฒนาฝีมือแรงงาน มีข้อสังเกตดังนี้ ๑.ควรมีความหลากหลายในอาชีพ เช่น ลดความซ้ำซ้อนของอาชีพ ๒.ควรมีพื้นที่ช่องทางในการค้าขาย/การตลาด เช่น การแสดงพื้นที่ในการประกอบอาชีพอิสระ ๓.ควรมีการประกันรายได้ให้เท่าเทียมกัน/อำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพและรับรองมาตรฐานอาชีพ เช่น การสร้างงาน platform ออนไลน์ โดยหน่วยงานของรัฐ	-พิจารณาแล้ว เห็นว่า หมวด ๒ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ การกำหนดให้แรงงานนอกระบบตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนรวมกลุ่ม เพื่อให้มีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มได้ง่าย ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของร่างพ.ร.บ.ที่ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่ม รวมตัว ในการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้เกิดความเป็นธรรม ส่วนประเด็นช่องทางการขึ้นทะเบียนกระทรวงแรงงานจะได้นำข้อสังเกตไปประกอบการพิจารณา ในการ

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>๔.การประกันรายได้ (เพิ่มสิทธิประโยชน์) เช่น บูณาการในการเพิ่มช่องทางมากขึ้น มีอาชีพสำรอง/ทักษะด้านการขาย</p> <p>๕.กลุ่มรับงานไปทำที่บ้าน ควรมีการส่งเสริมให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ และมีช่องทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงได้</p> <p>๖.การพัฒนาต่อยอด (ทักษะที่จำเป็น) เช่น สํารวจความต้องการ แต่ละพื้นที่ การพัฒนาทักษะเป็นผู้ประกอบการ/การขาย ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยี</p> <p>๗. ควรมีสภาผู้ประกอบการอาชีพอิสระ/สภาผู้ประกอบการรายย่อยให้สังกัดกระทรวงแรงงาน</p> <p>-ร่างมาตรา ๙ ควรเขียนคํานิยามของ “สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานนอกระบบ ให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร ครอบคลุมอะไรบ้าง เช่น เพื่อให้ครอบคลุมด้านสังคม ด้านสุขภาพ การคุ้มครองด้านอุบัติเหตุ (การประกันอุบัติเหตุ)</p> <p>-ร่างมาตรา ๑๐</p> <p>๑. ขอให้กระทรวงแรงงาน กำหนดหลักการเกี่ยวกับสิทธิที่แรงงานนอกระบบจะได้รับ ทั้งแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน และไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย ให้ชัดเจน</p> <p>๒. เสนอให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบผ่านระบบออนไลน์ได้ เพื่ออำนวยความสะดวกกรณีแรงงานนอกระบบเปลี่ยนอาชีพ</p>	<p>ออกกฎหมายลำดับรองต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๘ เกี่ยวกับการออกประกาศด้านการส่งเสริมการมีงานทำหรือการพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานจะได้รับข้อสังเกตเพื่อนำไปประกอบการออกกฎหมายลำดับรองต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๙ ที่เสนอว่าควรเขียนคํานิยามของ “สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานนอกระบบให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร ครอบคลุมอะไรบ้าง เช่น เพื่อให้ครอบคลุมด้านสังคม ด้านสุขภาพ การคุ้มครองด้านประกันอุบัติเหตุ โดยกระทรวงแรงงานจะได้รับประเด็นข้อเสนอดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองที่จะออกตามร่างมาตรานี้ต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๐ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบ โดยกระทรวงแรงงานจะได้รับประเด็นข้อเสนอดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองที่จะออกตามร่างมาตรานี้ต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๑ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนว่าควรขยายหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยส่วนภูมิภาคอาจมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในพื้นที่</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>-ร่างมาตรา ๑๑ การขึ้นทะเบียนควรขยายหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยส่วนภูมิภาค เสนอมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เสนอมอบอำนาจให้กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต) รับผิดชอบดำเนินการรับขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบ กลุ่ม และองค์กร</p> <p>-ร่างมาตรา ๑๒ พิจารณารับรององค์กร สมาคม หรือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน ตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่มีอยู่แล้ว โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนใหม่ และให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายฉบับนี้เช่นเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นภาระในการดำเนินงาน</p> <p>-ร่างมาตรา ๑๓</p> <p>๑. พิจารณาให้มีการจัดตั้งสภาแรงงานนอกระบบทุกเขต และให้มีสิทธิจัดประชุมสมัชชาแรงงานนอกระบบ ปีละ ๑ ครั้ง เพื่อเสนอแนะความคิดเห็นต่อแนวทาง มาตรการ และนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ</p> <p>๒. สนับสนุนให้สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานนอกระบบที่มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับสหภาพแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์</p> <p>-ร่างมาตรา ๑๘ ระบุให้สำนักงานประกันสังคม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และสนับสนุนการดำเนินการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ โดยรับ</p>	<p>กรุงเทพมหานคร อาจมอบอำนาจให้กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต) รับผิดชอบดำเนินการรับขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบ กลุ่ม และองค์กร ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานจะได้รับประเด็นข้อเสนอดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองที่จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๒ เกี่ยวกับพิจารณารับรององค์กร สมาคม หรือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ขึ้นทะเบียน ตามกฎหมายอื่นที่มีอยู่แล้ว โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนใหม่ และให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายฉบับนี้ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากเงื่อนไข รูปแบบและลักษณะของการขึ้นทะเบียนองค์กรตามกฎหมายอื่น ๆ มีเงื่อนไขและเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต่างกับร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามกระทรวงแรงงานจะได้นำประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาการกำหนดในหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไข ในการออกกฎหมายลำดับรองตามร่างมาตราดังกล่าวต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับที่มีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งสภาและสหภาพแรงงานนอกระบบตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		ความเห็นของ คนช. ไปพิจารณา เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของสำนักงานประกันสังคม	สัมพันธ์ นั้น เนื่องจากในร่างมาตรานี้เป็นการกำหนดสิทธิองค์กรแรงงานนอกระบบว่าจะมีสิทธิตามร่างกฎหมายนี้อย่างไรบ้าง ทั้งนี้ การที่จะกำหนดให้รองรับมีสภาพหรือสภาพแรงงานนอกระบบอาจต้องไปพิจารณาทบทวนการแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ต่อไป -ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับอำนาจเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมในการออกประกาศเกี่ยวกับการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ นั้น ได้แก้ไขร่างฯ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกันสังคมในการออกประกาศ
๖. ความคิดเห็นต่อหมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ (มาตรา ๑๙ – มาตรา ๓๐)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๔ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๔ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ประธาน คนช. ควรเป็น รมว.แรงงาน กรรมการควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี หรือ ๔ ปี และควรกำหนดให้เพิ่มผู้ช่วยเลขานุการตามร่างมาตรา ๒๔ เป็นจำนวนสองคน เป็นต้น	-ร่างมาตรา ๑๙ ๑. ควรเพิ่มผู้แทนจากสภาเกษตรกรแห่งชาติร่วมเป็นคณะกรรมการใน (๗) ๒. คณะกรรมการใน (๖) “กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบ จำนวนสามคน” เป็น กรรมการผู้แทนแรงงานนอกระบบซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสามคน” ๓. ควรเพิ่มกรรมการใน (๖) จากผู้แทนแรงงานนอกระบบมากกว่า ๓ คน ซึ่งเป็นกรรมการที่มาจากกลุ่ม	-พิจารณาแล้ว เห็นว่าหมวด ๓ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบแห่งชาติ ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เนื่องจากต้องรายงานผลการดำเนินงานโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี ส่วนการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเป็นคราวละ ๓ ปี เห็นว่าเหมาะสมแล้ว เนื่องจากต้องมีการดำเนินการและแผน ตามมติของคนช. ซึ่งต้องมีความต่อเนื่องประกอบด้วย

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>อาชีพของแรงงานนอกระบบกลุ่มอาชีพต่างๆ</p> <p>๔. กรรมการใน (๗) ควรเปลี่ยนจาก “กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวนสามคน” เป็น “กรรมการผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของกลุ่มแรงงานนอกระบบและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้เคยมีการนำหลักการนี้มาใช้ก่อนแล้ว ใน พ.ร.บ.คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓</p> <p>๕. เสนอให้กำหนดสัดส่วนจำนวนกรรมการ ใน คณะกรรมการ คนช. ของหน่วยงานภาครัฐ และแรงงานนอกระบบ ในมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน</p> <p>๖. คณะกรรมการ คนช. ฝ่ายนายจ้าง ควรระบุเป็น กลุ่มผู้จ้างทำงาน หรือผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ</p> <p>๗. การแต่งตั้งหรือเลือกคณะกรรมการ คนช. ตาม (๕) (๖) และ (๗) ให้ระบุสัดส่วน เพศหญิง ชาย และเพศสภาพให้ชัดเจน ไม่ควรใช้คำว่า “ค่านึงถึง” ซึ่งจะนำไปสู่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย</p>	<p>ระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีช่วงระยะเวลา ๕ ปี และเป็นวาระที่เหมาะสม ไม่ยาวนานหรือสั้นเกินไป และได้ปรับแก้ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสาม ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๑๙ เกี่ยวกับองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ที่เสนอในการสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. ๖๔ ในประเด็นที่ ๑. ที่ให้เพิ่มผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็นกรรมการด้วยนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ในระดับจังหวัดได้กำหนดให้มีผู้แทนจากสภาเกษตรกรจังหวัดเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการแล้ว ส่วนประเด็นที่ ๒.-๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบจำนวน ๓ คน พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว จะได้นำประเด็นข้อสังเกตไปพิจารณากำหนดในระเบียบว่าด้วยการได้มาซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่จะออกตามร่างมาตรานี้ต่อไป ส่วนประเด็นที่ ๔. ได้แก้ไขเพิ่มเติม (๗) เป็น ผู้แทนหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ประเด็นที่ ๕.-๖. ที่เสนอกำหนดสัดส่วน</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>-ร่างมาตรา ๒๓ เสนอให้ให้คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการใช้สิทธิของแรงงานนอกระบบ และให้มีกลไกเพื่อขจัดปัญหาหรือข้อขัดข้องในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ทรัพยากร และบริหารต่างๆ ตามกฎหมายนี้ แต่โดยให้คำนึงถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>-ร่างมาตรา ๒๔ เสนอให้คณะกรรมการในมาตรา ๒๔ (๔) จาก “อนุกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทนกลุ่มแรงงานนอกระบบหรือผู้แทนองค์กรแรงงานนอกระบบจำนวนสี่คน” เป็น “กรรมการผู้แทนแรงงานนอกระบบซึ่งเลือกกันเองจำนวนสี่คน” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของกลุ่มแรงงานนอกระบบและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้เคยมีการนำหลักการนี้มาใช้ก่อนแล้ว ในพ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๓</p> <p>-ร่างมาตรา ๒๘ เสนอให้สำนักงานแรงงานจังหวัด เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในพื้นที่ เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบจังหวัด มีลักษณะชั่วคราวและไม่ยั่งยืน</p>	<p>กรรมการในคณช. ระหว่างภาครัฐและแรงงานนอกระบบให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกันนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองแรงงานนอกระบบให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกรรมการจากหน่วยงานภาครัฐให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน ทั้งนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์ประกอบคณะกรรมการฯ มีความเหมาะสมแล้ว และประเด็นที่ ๗. กระทรวงแรงงานจะได้นำไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๓ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่คณะกรรมการฯ ที่เสนอในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. ๖๔ พิจารณาแล้ว โดยได้เพิ่มเติมอำนาจคณะกรรมการฯ ให้มีอำนาจกำหนดมาตรฐานด้านสภาพการทำงาน การประกอบอาชีพ และมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามลักษณะงานประเภท กลุ่มอาชีพ หรือสภาพการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบแต่ละอาชีพ และมีอำนาจในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
			<p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๔ (๔) เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอนุกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง นั้น พิจารณาแล้ว ได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตราดังกล่าว โดยกำหนดให้การแต่งตั้งอนุกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งกระทรวงแรงงานจะได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาในการออกกฎหมายลำดับรองตามร่างมาตราดังกล่าวต่อไป</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๒๘ กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว โดยได้แก้ไขกำหนดให้สำนักงานแรงงานจังหวัดเป็นศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร</p>
<p>๗. ความคิดเห็นต่อหมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๓๑ - มาตรา ๔๒)</p>	<p>ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๔ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๖ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรให้มีเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นต้น</p>	<p>-ร่างมาตรา ๓๑</p> <p>๑. ควรมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ชัดเจน</p> <p>๒. ควรมีการทบทวน ที่มา วัตถุประสงค์ การใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ</p>	<p>-พิจารณาแล้ว เห็นว่า หมวด ๔ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้นจึงได้ปรับแก้ร่างมาตรา ๓๒ โดยเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของกองทุน ให้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>-ร่างมาตรา ๓๒</p> <p>๑. ควรเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ</p> <p>๒. ไม่เห็นด้วยกับการเก็บเงินค่าสมาชิก เพราะแรงงานนอกระบบมีรายได้ไม่แน่นอน</p> <p>๓. ควรมีการจัดเก็บเงินสมาชิกหลังจากที่รัฐบาลอุดหนุนกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบก่อน (ตั้งต้น)</p> <p>๔. ให้หักเงินประกันสังคมมาตรา ๔๐ มาเป็นเงินค่าสมาชิกของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ</p> <p>๕. ควรขอเงินทุนเพิ่มเติมจากรัฐบาล ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นทุนตั้งต้นสำหรับแรงงานนอกระบบ ๒๐ กว่าล้านคน</p> <p>๖. มีหลายกองทุนที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เช่น เงินไขในการเข้าถึงกองทุนยู่งยาก ดังนั้น กระทรวงแรงงานควรไปสำรวจกองทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อที่จะยุบกองทุนเหล่านั้นให้มาอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. นี้</p> <p>๗. ควรนำกองทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบมารวมอยู่ใน พ.ร.บ.</p> <p>-ร่างมาตรา ๓๓ มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของกองทุนตาม (๖)</p> <p>-ร่างมาตรา ๓๕</p> <p>๑. ควรมีกลุ่มเปราะบางเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร</p>	<p>เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น สถานการณ์การระบาดของโรค covid-๑๙</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๒ ที่เสนอในการสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. ๖๔ เกี่ยวกับการเก็บเงินค่าสมาชิก ในประเด็นที่ ๑.-๔. นั้น ในร่างมาตรา ๓๓ วรรคท้ายกำหนดว่าในการที่แรงงานนอกระบบจะได้รับสิทธิประโยชน์ตาม (๗) และ (๘) อาจกำหนดให้แรงงานนอกระบบจ่ายเงินค่าสมาชิก แต่ต้องมีการออกเป็นกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกิน ๓๖๐ บาทต่อปี ซึ่งกระทรวงแรงงานจะได้รับประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการออกกฎกระทรวงดังกล่าวต่อไป ส่วนประเด็นที่ ๕. กระทรวงแรงงานจะได้รับไปพิจารณาในการขอรับการจัดสรรเงินทุนเพิ่มเติมจากรัฐบาลต่อไป ส่วนประเด็นที่ ๖.-๗. กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว โดยได้กำหนดให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ที่ประกอบเป็นกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้านไปเป็นของกองทุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๓ ที่เสนอใน</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
		<p>กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ</p> <p>๒. คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ “ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานนอกระบบเป็นกรรมการ”</p>	<p>การสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. ๖๔ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุน นั้น ที่เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ตาม (๖) ที่กำหนด “ให้สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบเป็นรายปี” นั้น ได้ปรับแก้ไขเป็น “ให้สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเป็นรายปี”</p> <p>-ประเด็นข้อสังเกตตามร่างมาตรา ๓๕ ที่เสนอในการสัมมนาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. ๖๔ เกี่ยวกับองค์ประกอบคณะกรรมการบริหารกองทุนที่ควรกำหนดให้กลุ่มเปราะบาง และผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานนอกระบบเป็นกรรมการ นั้น กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์ประกอบคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว</p>
<p>๘. ความคิดเห็นต่อหมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๖)</p>	<p>ผู้ที่เห็นด้วย ๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๒ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๖ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น เสนอให้มีการส่งคำร้องผ่านช่องทางออนไลน์ การเสนอให้มี</p>	<p>การนำคดีไปสู่ศาลควรกำหนดให้ชัดเจนระหว่างศาลยุติธรรม หรือศาลแรงงาน</p>	<p>-พิจารณาแล้ว เห็นว่า หมวด ๕ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง มีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ จะได้รับข้อสังเกตไปพิจารณาประกอบการออกกฎหมายลำดับรองและแนวปฏิบัติต่อไป</p> <p>-ส่วนประเด็นอำนาจศาล พิจารณาแล้ว ได้กำหนด</p>

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
	คณะอนุกรรมการดูแลคำร้อง เป็นต้น		เพิ่มเติมเป็นศาลแรงงาน เนื่องจากเทียบเคียงกับกฎหมายต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงานแล้วต่างกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน และได้เพิ่มเติมแก้ไขร่างฯ ในประเด็นดังกล่าว โดยเทียบเคียงกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน
๙. ความคิดเห็นต่อหมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ (มาตรา ๔๗ – มาตรา ๕๐)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๒ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๒ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๗ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ร่างมาตรา ๕๐ กำหนดไม่ครอบคลุมผู้ส่งมอบงาน และเสนอให้เพิ่มเติมให้มีแพทย์ อาชีวเวชศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือพนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ	-	พิจารณาแล้ว เห็นว่าหมวด ๖ พนักงานตรวจแรงงานนอกระบบ มีความเหมาะสมแล้ว
๑๐. ความคิดเห็นต่อหมวด ๗ การส่งหนังสือ (มาตรา ๕๑)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๙๑ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๘ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ร่างมาตรา ๕๑ กำหนดไม่ครอบคลุมผู้ส่งมอบงาน	-	พิจารณาแล้ว เห็นว่าหมวด ๗ การส่งหนังสือ มีความเหมาะสมแล้ว
๑๑. ความคิดเห็นต่อหมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๕)	ผู้ที่เห็นด้วย ๒๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๐ ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ	-	-พิจารณาแล้ว ได้แก้ไขบทกำหนดโทษในร่างมาตรา ๕๒ ให้เหลือเพียงโทษปรับ เพื่อให้สอดคล้องกับคำแนะนำของคณะกรรมการ

ประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th) ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	ความคิดเห็นและข้อสังเกตจากการรับฟังความคิดเห็นในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔	คำชี้แจง/การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำและปรับปรุงร่างกฎหมาย
	๑๗.๘๘ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม เช่น ควรกำหนดจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ควรปรับเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษปรับทางพินัย ควรเพิ่มบทลงโทษจำคุก ๕ ปี ปรับ ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น		พัฒนาดูหมาย เรื่อง กำหนดโทษทางอาญาในกฎหมาย ที่ให้กำหนดโทษอาญาเฉพาะการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรง โดยเทียบเคียงอัตราโทษตามมาตรา ๑๔๖ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	-	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้มีกลไกเพื่อจัดปัญหาหรือข้อขัดข้องในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ทรัพยากร และบริการต่างๆ ตามกฎหมายนี้ ๒. ให้กรุงเทพมหานคร พิจารณาคืนพื้นที่ค้าขายให้กับกลุ่มทาบเร่แผงลอยที่ถูกยกเลิกพื้นที่ค้าขาย ๕๐๐ จุด ๓. เสนอให้กรมการจัดหางาน เร่งแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวแอ่งอัสสัมชิตไทย (ค้าขาย) ๔. เสนอให้กระทรวงแรงงานพิจารณาให้ทาบเร่แผงลอย เป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ๕. เสนอให้กระทรวงแรงงาน ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบให้ครอบคลุมทุกมิติ ๖. เสนอให้กระทรวงแรงงาน เร่งรัดค่าตอบแทนของอาสาสมัครแรงงาน กรุงเทพมหานคร 	<p>-ประเด็นข้อเสนอแนะ ๑. ในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คนช. เพิ่มเติม เพื่อรองรับเรื่องดังกล่าวแล้ว</p> <p>-ประเด็นข้อเสนอแนะ ๒.-๖. กระทรวงแรงงานจะได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p>